

Kočevska planinska pot

(opis)

Izhodišče Kočevske planinske poti je **Koča PD Kočevje pri Jelenovem studencu (850 m, KT1)**. Pot se vzpne na **Mestni vrh (1034 m, KT2)**, dalje na vrh **Fridrihštajn (978 m, KT3)** z razvalinami gradu Friderika Celjskega, **Livoldski vrh (994 m, KT4)** in se spusti mimo Štalcerskega prevala (584 m) po stari rimski cesti v vas **Štalcerji 521 m, KT5)**. Do tu se gibljemo ves čas po kraškem gozdnatem terenu z razgledišči na Mestnem vrhu in pod Livoldskim vrhom. Pot nadaljujemo, potem ko prečkamo magistralno cesto Kočevje—Petrina, skozi vas Štalcerji in po stari cesti, deloma po travnikih in gozdu do vasi Morava (542 m). Pred in za vasjo je nekaj polja, travnikov in senožeti z lepimi razgledi na južna pobočja Stojne, na hribočke Ajbik, Bolvik, Mošenik, Kapič, Krempe, Borovško goro in Goteniško pogorje.

Mimo kapelice na južnem delu Morave gremo v smeri proti jugu po kolovozu, v glavnem po ravnem gozdnatem kraškem terenu, polnem vrtač in udorov do roba udorne kotline z imenom Potok. To ime imajo voda in trije zaselki, voda je pritok reke Kolpe. Danes opuščene vasi ob Jarku ali Potoku, ki izvira nad Gorenjim Potokom, včasih imenovan Jastrnik po gozdnem osamelcu, imajo še domača imena Pri Poljancu (Srednji Potok pod Suhorjem) in Lukovec (Dolenji Potok pod Podstenami).

Po gozdni cesti hodimo navzdol do zaselka Suhor (475 m) in dalje do zaselka Podstene (356 m). Na nasprotni strani, in v zatrepu te stranske doline reke Kolpe, vidimo vasice in zaselke Gorenji Potok, Friškova Draga, Rajšele (Rajšole), Banja Loka. Proti dnu doline so razvaline delno obnovljenega gradu Kostel na vzpetini nad Kolpo in strma ostenja hribov nad Kolpo že na Hrvaškem. Od vasi Suhor do odcepa pri vasi Stelnik se je naši poti priključila »Kostelska grajska pot«.

Kmalu se cesta približa potoku Potok in ob njem prispemo v vas **Gorenja Žaga ob Kolpi (208 m, KT6)** s prostorom za kempiranje. To je najnižja točka Kočevske planinske poti. Nadaljujemo naprej po asfaltni cesti v hrib na sedlo do razpotja in dalje levo do 5 minut oddaljenega **Kostela (406 m, KT6)**. Ta obsega kompleks razvalin delno obnovljenega starega in novejšega gradu Kostel s cerkvico in stare stanovanjske hišice v sklopu Trga.

Po ogledu se vrnemo do razpotja in nadaljujemo po cesti navzgor čez zaselka Delač in Colnarji (460 m). Tu prečkamo glavno magistralno cesto Kočevje—Petrina in gremo na nasprotni strani po slabšem kolovozu strmo v breg, dalje preko zaraščenih stelnikov in gozda se dvignemo na rob hriba, ki proti jugu strmo pada proti Kolpi. Na razgledišču se nam tu prvič odpre čudovit pogled proti jugu v dolino Kolpe in hribovje na hrvaški strani. Dvigujemo se ob robu hriba do najvišje točke **Orlek (800 m, KT7)** in nato spustimo po gozdu do kolovoza in po njem levo do gozdne ceste, ki vodi iz Banja Loke na Stružnico. Zavijemo levo po gozdni cesti, nekaj sto metrov po njej in ponovno zavijemo po vlaki levo navzdol po gozdu na izpostavljen rob Planinske stene s prelepim razgledom proti jugu. Nadaljujemo desno ob robu po stezi do razvalin gradiča in žičnice na Stružnici.

Tu se naša pot združi s Kostelsko planinsko potjo, ki pride z leve iz vasi Potok pri Fari. Krenemo desno po kolovozu do gozdne ceste in po njej levo do koč na Stružnici. Od tu dalje po cesti do odcepa levo v hrib (cesta se nadaljuje desno navzdol do zaselka Rake) na vrh **Kuželjske stene (874 m, KT8)** in navzdol po slabi stezici mimo naravnega okna v Kuželjski steni po gozdu in po kolovozu do križišča pred zaselkom Rake (550 m). Tu levo se nadaljuje Kostelska planinska pot po starem kolovozu navzdol do Kolpe, mi pa gremo desno po starem kolovozu v polkrogu okrog zaselka Rake na gozdno cesto, po njej desno navzgor do kamnoloma. Tu zapustimo cesto in gremo levo in dalje postopoma navzgor v gozd. Dvigamo se do gozdne ceste, ki pride z desne iz vasi Dolnja Briga. Po cesti gremo levo, kmalu ta preide v kolovoz in mimo visokih prež dalje po stezi na rob stene z novimi razgledi proti jugu in zahodu v dolino Kolpe. Nadaljujemo desno, večinoma blizu roba stene, skoraj do vrha hriba **Borič (915 m, KT9)** in naprej na drugi pomemben vrh v tem grebenu **Krempe (942 m, KT10)**. Na vsej poti se nam menjavajo lepi razgledi v smeri proti Kolpi, proti Kuželjski steni, proti pragozdu in vrhu Krokar, Loški steni v Borovski gori, v daljavi pa vidimo Skrad, Skradski vrh, Drgomalj, Risnjak, Snježnik in občasno tudi Notranjski Snežnik. Pod nami so skalni izrastki Turna, greben Kobile, slišimo vode Mirtoviškega potoka, vidimo cerkvico Sv. Ane, vasice Srobotnik, Mirtoviči, Bosljivo Loko, Grintovec in Ložec ob Kolpi.

Z vrha Krempe se spustimo v sedlo Krempe (866 m). Tu je večje razpotje, levo navzdol vodi markirana pot v Bosljivo Loko ob Kolpi oziroma v vasico Mirtoviči, naravnost pa se nadaljuje Kočevska planinska pot (hkrati odsek Borovške naravoslovne poti), pod gozdnim rezervatom Pragozd Krokar, proti Cerku. Mi pot nadaljujemo desno navzdol po lazu in gozdu do travnika nad zaselkom Inlauf (700 m) in dalje v vas **Borovec (676 m, KT22)**. Asfaltna cesta levo nas lahko popelje skozi zaselka Ravne in Dragarji do Osilnice. Nad Dragarji se odcepi makadamska cesta do Medvedjeka in Loškega Potoka. Mi krenemo desno po asfaltni cesti v smeri Kočevske Reke in po nekaj sto metrih zavijemo levo v breg mimo

zaselka Pleš po kolovozu pod Ravenskim vrhom, mimo porušene Ravenske kapelice navzdol do jezua umetnega jezera. Nadaljujemo po jezua na nasprotno stran in dalje po stezi v hrib v vas Kočevska Reka (569 m).

Na križišču asfaltnih cest v Kočevski Reki izberemo smer Gotenica, gremo po cesti nekaj sto metrov in desno po gozdni cesti, ki kmalu preide v kolovoz in po travniku prispemo zopet na asfaltno cesto, ravno v odcepu z makadamsko cesto, ki pelje skozi zaselek Koče. Tu je bil leta 1824 rojen znani gospodarstvenik, pravnik geograf in kartograf Peter Kozler, avtor prvega "Zemljovida slovenskih dežel". Nadaljujemo po cesti do lovskega doma **Koče (600 m, KT23)**, pred njim levo na gozdno cesto in po kakem kilometru zavijemo na kolovoz levo v hrib. Strmina se stopnjuje, prečimo gozdno cesto in se nato zopet po vlaki in stezici povzpemo na vrh **Nagelbihla (918 m, KT24)** v pogorju Stojne. Od tu se, vseskozi po gozdu, izmenoma dvigamo in spuščamo skozi Tiho dolino, mimo Ledene jame do gozdne ceste, po njej levo do približno 15 minut oddaljene Koče pri Jelenovem studencu, izhodiščni točki naše Kočevske planinske poti.

S prehojenim delom pravkar opisane poti smo si prislužili značko MALE KOČEVSKO PLANINSKO POTI.

Veliko Kočevsko planinsko pot od tu, s sedla Krempe, nadaljujemo v smeri urinega kazalca. S sedla Krempe krenemo naravnost navzgor (smerna tabla) po označeni Borovški naravoslovni poti. Pred gozdnim rezervatom Pragozd Krokara, katerega meje so označene z dvema modrima črtama, se držimo v desno ter se po označeni Borovški naravoslovni poti (obenem tudi odsek planinske poti) počasi spuščamo po gozdnem rezervatu Borovec, pod Pragozdom Krokara, Kameno steno in Cerkom do križišča poti.

Pragozd Krokara danes velja za enega redkih, nespremenjenih ostankov bukovih pragozdov. 74, 49 ha velik pragozd je redka in dragocena naravna dediščina in je bil zato leta 2017 vpisan v Unescov seznam svetovne naravne dediščine. Ker gre za gozdni rezervat s strogim varstvenim režimom v njem veljajo posebna pravila. V celoti je prepuščen naravnemu razvoju, zato vanj ni dovoljeno vstopati. Pohodnike in druge obiskovalce naprošamo, da nelegalne pristopne poti na vrh Krokara ne uporabljate (torej ne pristopate na vrh Krokara), prav tako ne prečkate gozdnega rezervata Pragozd Krokara na poti iz vrha Krokara na Cerka oz. obratno. Meje rezervata so jasno označene z dvema modrima črtama in opozorilnimi tablamami. Pragozd Krokara si lahko ogledamo iz označene Borovške naravoslovne poti (ter obenem odseka planinske poti), ki poteka po gozdnem rezervatu Borovec ter s tem namenom osnovane Pragozdne poti Krokara (opis poti v prilogi).

Desno je markiran pristop iz smeri Ravne (smerna tabla), mi gremo dalje po stezi preko suhe struge potoka rahlo navzgor do potočka, tu v polkrogu levo do traktorske vlake in po njej navzgor do obračališča na slepi gozdni cesti v Borovški gori. Nadaljujemo po cesti do odcepa in po traktorski vlaki in stezi proti vrhu **Cerka (1190 m, KT11)**. To je najvišji vrh Borovške gore z lepim razgledom na Ravne, Borovec, Moravo, Štalcerje itd.

S Cerka se vrnemo po isti poti do odcepa gozdne ceste in po njej dalje levo navzdol mimo prvega križišča, tu desno do pomembnega drugega križišča cest pri spomeniku, ki je posvečen partizanski bolnici pod Možem (smerne table). Od tu obiščemo najprej Firstov rep po gozdni cesti levo do konca ceste pri kamnolomu in dalje po traktorski vlaki do prepadnega roba, ob njem po stezici navzdol do večje skale, kjer je žig **Firstovega repa (1002 m, KT12)**. Če nadaljujemo navzdol po markirani poti, pridemo v približno 20 minutah na rob **Loške stene (875m, KT28)**, od koder so čudoviti razgledi na vse strani. Od tu se vrnemo po isti poti skoraj do križišča poti pri že omenjenem spomeniku in krenemo malo pred križiščem strmo po kolovozu levo navzgor (smerna tabla), mimo vrha Mož in po stezi do roba stene. Tudi od tu se nam odprejo lepi razgledi v dolino Kolpe. Smo blizu zanimive jame z imenom Votla luknja, v strmem ostenju med Možem in Strmo Rebrijo. Nadaljujemo po traktorski vlaki navzdol do gozdne ceste, po njej levo sto metrov in pridemo na novo cesto, ki pelje proti Osilnici. Gremo v levo in nato takoj desno navzdol po traktorski vlaki. Dospemo na Bezgarsko planino (**Šajbnik 900 m**), na kateri se nahaja nekaj krmišč za divjad, nekaj visokih prež, ograjena njivica ter manjša brunarica. Tu se nahajata vpisna knjiga in žig (**KT 26**), ki je neobvezna točka Kočevske planinske poti. Takoj levo ob izstopu iz gozda najdemo staro vodno zajetje. Z leve se nam priključi tudi markirana pristopna pot iz Osilnice preko vasi Bezgovica in Čačič (smerne table). Pri brunarici oziroma lovski preži krenemo desno na vlako, kjer poteka na novo markirana planinska pot, ki vodi nad traso kablovoda visoke napetosti. Pot, ki se izmenoma dviga in spušča, poteka skozi gozd do prostrane gozdne livade Dragarji, na kateri stojita dve propadajoči leseni zgradbi.

Ob poti levo pod nami se nahaja stranska dolina potoka Belica, ki je pritok Čabranke. Markirani kolovoz in steza nas privedeta do gozdne ceste, po njej gremo desno naprej do prve gozdne jase, kjer zavijemo s ceste po stezi levo strmo v hrib (smerna tabla). Dospemo do gozdne ceste, ki pelje iz Borovca preko Raven in Medvedjeka v Drago in Loški Potok. Nadaljujemo levo po cesti, jo kmalu zapustimo in zavijemo levo navzgor po traktorski vlaki (smerna tabla), po žlebinu se še enkrat vrnemo na gozdno cesto, da obiščemo spomenik partizanski tiskarni Triglav, ki je tu delovala v času vojne. Gozdno cesto ponovno zapustimo levo navzdol, prispemo v kotanjo in po njej mimo gozdnih luž (napajališče za divjad) na koncu v hrib do gozdne ceste, na katero prispemo tik ob gozdni koči. Od tu je speljan markirani odcep k Taborski jami pod **Taborsko steno (922 m, KT13)**. Z leve opazimo markiran pristop iz vasi Žurge mimo Žurgarske stene. Od gozdne kočje naša pot vodi desno do glavne gozdne ceste (50 m) in po njej desno do ostrega desnega ovinka. Tu zapustimo cesto in se povzpemo levo po traktorski vlaki strmo v hrib do naslednje traktorske vlake in po njej levo v hrib do sedelca, tu desno po stezici do gozdne ceste, po njej desno in prav kmalu cesto zapustimo levo v hrib po

traktorski vlaki. Naši markirani poti se pod vrhom Goteniškega Snežnika pridruži markirana pot iz Kočevske Reke. Na tem spoju gremo levo strmo v hrib in že smo na **Goteniškem Snežniku (1289 m, KT14)**, najvišji točki naše poti in na najvišjem vrhu Dolenjske. Lepi razgledi na Stojno, Gotenico, Grčarsko-Rakitniško polje in ribniško Malo goro.

Po markirani stezi in traktorski vlaki stopamo navzdol v smeri sever do gozdne ceste in dalje levo po njej navzdol, v prvem križišču cest desno in po cesti dalje. Kmalu smo pri odcepu, kjer cesto v desno zapusti markirana vlaka in steza preko Kamenega zidu v Gotenico. Nadaljujemo po cesti naprej do odcepa s ceste v levo po traktorski vlaki navzdol (smerna tabla Medvedjek) do križišča gozdnih vlak. Naravnost naprej vodi vlaka v naselje Medvedjek, mi pa zavijemo v desno po vlaki rahlo navzdol do gozdne ceste in po njej desno do križišča gozdnih cest. Po cesti gremo naravnost naprej in že smo pri drugem križišču gozdnih cest, na desni zagledamo gozdarsko kočo in nadstrešek s kuriščem, to je **Medvedjak Žaga (980 m, KT15)**. Žaga je opuščena, v hribu za kočo najdemo še dva velika vodna rezervoarja.

Nadaljujemo po cesti naravnost naprej v smeri severozahod, mimo spominskega križa, in kmalu zavijemo s ceste desno v hrib po stezici, ki nas privede zopet na gozdno cesto. V naslednjem križišču ne gremo desno, ampak naravnost v smeri severozahod. Nadaljujemo po cesti približno 4 km. Nahajamo se na Goteniški gori, ki se razteza v podaljšku ribniške Velike gore od Debelega vrha na severozahodu preko Sušnega vrha, Goteniškega vrha vse do Medvedjeka. Na nekaterih mestih se nam s ceste odpre lep razgled na Notranjski Snežnik (krasi ga bel vrh vsaj sedem mesecev v letu), na vasi v Dragarski dolini (Trava, Srednja vas, Draga, Podpreska) in Travljsko goro. Ob cesti desno gremo mimo visokih lovskih prež.

Končno naša pot zapusti gozdno cesto desno navzgor (smerna tabla) po kolovozni poti. Na križišču poti zavijemo v levo po slepem odcepu poti **do Sušnega vrha (1231 m, KT16)**. Z vrha, kjer ni razgleda, se vrnemo po isti poti do križišča. Od tu nadaljujemo levo preko sedla po traktorski vlaki navzdol do gozdne ceste, jo prečkamo, se spustimo po stezici in vlaki navzdol po pobočju hriba v smeri vzhod, nato strmo navzdol v smeri sever in zopet prispemo na križišče gozdnih cest. Krenemo levo navzdol (smerna tabla) po gozdni cesti do gozdne jase. Spodaj zagledamo gozdarsko naselje Glažuta, zadaj pa ribniško Veliko goro in v njej skalno ostenje Velika in Mala Bela stena. Še nekaj sto metrov po cesti navzdol prispemo pred gozdarsko naselje **Glažuta (770 m, KT17)**, ki je trenutno zaprto. Glažuta je postala znana leta 1835, ko je knez Auersperg tu zgradil steklaro, ki pa je že leta 1855 prenehala obratovati. Leta 1871 je tu začela obratovati parna žaga, ena od štirih večjih v bližnji okolici. Po drugi svetovni vojni žage niso obnovili, nastal pa je lep gozdarski obrat, ki je na žalost danes zaprt in propada.

Od Glažute do Jasnice preko Grčaric poteka naša pot skupaj z Ribniško planinsko potjo. Od Glažute do Grčaric hodimo stalno po gozdni cesti. Pred križiščem, ob nekdanjem bifeju v **Grčaricah (519 m, KT18)** je kontrolna točka naše poti. Iz Grčaric nadaljujemo kilometer po asfaltni cesti levo proti Rakitnici in Ribnici. Malo dalje od odcepa v vas Grčarske Ravne zavijemo po slabši gozdni cesti desno, rahlo v hrib, kmalu prečkamo asfaltno cesto Jelendol–Mlaka–Kočevska Reka, gremo naprej po traktorski vlaki blago v hrib, mimo krmišča in visoke preže do gozdne ceste, jo prečkamo in nadaljujemo po traktorski vlaki do naslednje gozdne ceste. Mi gremo v križišču cest levo dalje. Desno v breg vodi cesta do dobrih 200 m oddaljene pristave gradu Strmec. V naslednjem križišču gozdnih cest zavijemo v desno in pri naslednjem križišču v levo. Kmalu zapustimo gozdno cesto po vlaki desno v hrib, hodimo v gozdu po ravnem in se nato spustimo strmo navzdol. Zopet prispemo na gozdno cesto v križišču, kjer so trije odcepi. Mi gremo v smeri sever (srednja cesta) po gozdni cesti, prečkamo ovinek in po gozdni cesti prispemo do magistralne ceste Ljubljana–Kočevje v kraju Jasnica. Tu stoji kozolček z informacijsko tablo in žigom **Jasnica (500 m, KT19)**. Od tu imamo dve možnosti. Lahko prečkamo cesto, gremo nekaj metrov v hrib ter desno po stari cesti pridemo do motela Jasnica (500 m, KT19), ki je trenutno v obnavljanju, je pa v neposredni bližini avtobusna postaja. Od tu preko ceste in travnika do gozda na stezo, ki pelje v gozd. Lahko pa nadaljujemo od informacijske table par sto metrov po vlaki skozi gozd in preko travnika na vlako, kjer se obe poti zopet združita.

Od Jasnice gremo do koč pri Jelenovem studencu po pogorju Stojna, ki se vleče v dinarski smeri od severozahoda pri Rakitnici, mimo Kočevja na vzhodni strani, do jugovzhoda preko Štalcerskega prevala pa s svojim podaljškom prav do Kolpe. Steza, ki kmalu preide v vlako, pelje v smeri jug, prečka na poti do vrha štiri gozdne ceste in končno prispemo na **Slovenski vrh (1040 m, KT20)**, na katerem stoji manjši antenski stolp.

Z vrha (brez posebnega razgleda) se spuščamo v smeri jug, prečkamo gozdno cesto in prispemo na slabšo gozdno cesto, ki ji sledimo do konca in levo po traktorskih vlakih na drugo gozdno cesto. Po cesti levo prispemo do dveh starih jelk (v dolini desno so 3 gozdne koč, imenovane bivaki), zavijemo desno po stezi v hrib v smeri jugovzhod in kasneje jug. Pridemo na gozdno cesto, po njej desno do obračališča na koncu ceste in dalje po kolovozu in po strmi stezici v breg. Kmalu smo na vrhu **Ledenik (1068 m, KT21)**, najvišjem vrhu Stojne. V času, ko je drevje brez listja, se z Ledenika na zahodu vidi Notranjski Snežnik. Sicer z vrha ni razgleda. Spustimo se strmo po stezici v loku v levo do kolovoza in po njem do gozdne ceste. Tu gremo v levo, (v desno bi nas markacije popeljale do pragozda Strmec in Eleonrine jame) mimo dveh cestnih odcepov, gremo vsakokrat levo nato sekamo ovinek s ceste desno po stezi v gozd, najprej navzdol, nato navzgor in že smo ponovno na gozdni cesti. Tu gremo dalje desno (ob cesti levo se nahaja Mostna jama) in v križišču levo po cesti (smerna tabla) do cestne zapore, tu dalje navzdol do **Koče pri Jelenovem studencu**. S tem smo zaključili–prehodili vso Kočevsko planinsko pot, za kar smo porabili v povprečju pet dni.

Za celotno pot smo si prislužili značko VELIKE KOČEVSKÉ PLANINSKE POTI.

Kontrolne točke in orientacijski časi hoje po Kočevski planinski poti

Kontrol. točka	Naziv kontrolne točke/ dnevne etape	Nadmorska višina (m)	Mesto žiga	Čas hoje ure/min.
----------------	--	----------------------	------------	-------------------

Dnevna etapa: Koča PD pri Jelenovem studencu – grad Kostel (6 ur 35 minut)

KT 1	KOČA PD PRI JELENOVEM STUDENCU	850	v (ob) koči PD	
KT 2	MESTNI VRH	1034	na vrhu	0 20
KT 3	FRIDRIHŠTAJN	978	na vrhu	0 40
KT 4	LIVOLDSKI VRH	994	na vrhu	0 30
KT 5	ŠTALCERJI	521	v (ob) bifeju	1 45
KT 6	ŽAGA	208	v (ob) bifeju?	2 50
	ali (in) KOSTEL	406	v (ob) bifeju?	0 30

Dnevna etapa: grad Kostel – sedlo Krempe (Borovec) (8 ur 50 minut)

KT 7	KOSTEL–ORLEK	800	na vrhu	2 00
KT 8	KUŽELJSKA STENA	874	na vrhu	2 30
KT 9	BORIČ	915	pod vrhom	2 30
KT 10	KREMPE	942	na vrhu	1 50

Dnevna etapa: (Borovec) sedlo Krempe – Žaga Medvedjek (11 ur 50 minut)

KT 11	SEDLO KREMPE–CERK	1190	na vrhu	3 10
KT 12	FIRSTOV REP	1002	na skali	1 10
KT 13	TABORSKA STENA (JAMA)	922	v jami-vhod	4 00
KT 14	GOTENIŠKI SNEŽNIK	1289	na vrhu	1 30
KT 15	MEDVEDJAK ŽAGA	980	pri koči	2 00

Dnevna etapa: Medvedjek žaga – motel Jasnica (8 ur 15 minut)

KT 16	MEDVEDJAK ŽAGA–SUŠNI VRH	1231	na vrhu	2 30
KT 17	GLAŽUTA	770	ob objektu	1 45
KT 18	GRČARICE	519	v križišču ob nekdanjem bifeju	2 00
KT 19	JASNICA	500	na kozolčku z informacijsko tablo	2 00

Dnevna etapa: Jasnica – Koča PD pri Jelenovem studencu (4 ure 15 minut)

KT 20	JASNICA–SLOVENSKI VRH	1040	na vrhu	1 45
KT 21	LEDENIK	1068	na vrhu	1 30
(KT 1)	KOČA PD PRI JELENOVEM STUDENCU	850	v (ob) koči	1 00

Dnevna etapa: sedlo Krempe - Koča PD pri Jelenovem studencu (5 ur 10 minut)

	SEDLO KREMPE	866		
KT 22	BOROVEC	676	v križišču (briši na stavbi)	0 30

KT 23	LOVSKI DOM KOČE	600	Ob domu	2 30
KT 24	NAGELBIHL	918	na vrhu	1 10
(KT 1)	KOČA PD PRI JELENOVEM STUDENCU	850	v (ob) koči	1 00

Ostale informacije o poti:

1. Skupno število kontrolnih točk: 24 (28)

2. Najvišja točka poti: Goteniški Snežnik (1289 m)

3. Najnižja točka poti: Gorenja Žaga ob Kolpi (208 m)

4. Mesta, kjer je možno ob poti nabaviti hrano in (ali) pijačo:

- Kočevje,
- koča PD Kočevje pri Jelenovem studencu na Stojni, odprta ob petkih popoldne, ob sobotah, nedeljah in praznikih skozi celo leto,
- Štalcerji,
- Ravne pri Borovcu,
- Kočevska Reka,
- Lovski dom Koče.

5. Možnosti prenočevanja:

- a. Kočevje: Koča PD Kočevje pri Jelenovem studencu, Hostel Bearlog, kamp Jezero, Gostišče Tri zvezde, Gostišče Veronika, Penzion Tušek jezero.
- b. Občina Kostel: Kamp Žaga, Gorenja Žaga, Lukčeva domačija, Vrh pri Fari.
- c. Občina Osilnica: KOLPA d.o.o. - Gostišče Kovač Sela, Okrepčevalnica Štimec, Grintovec.

6. Dostopi do poti z vozili po asfaltnih, makadamskih ali gozdnih cestah:

Kočevje, vasi Štalcerji, Morava, Suhor, Podstene, Gorenja Žaga, Kostel, Colnarji, zaselek Stružnica, zaselek Rake, obračališče za Kapičem (s Stružnice ali s Spodnje Brige), obračališče zahodno od Boriča (s Spodnje Brige ali iz Borovca) Borovec, Kočevska Reka, odcep za lovski dom Koče, koča PD Kočevje pri Jelenovem studencu, gozdna koča pod Fridrihštajnom, iz ceste proti Osilnici pri Dragarjih in Bezgarski planini, s ceste Dragarji–Draga–Loški Potok, Grčarice, Jasnica.

7. Kje lahko vedrmo v slučaju slabega vremena:

Na vseh mestih pod točko 4 in točko 5, v vseh vaseh in zaselkih ob poti ter:

- ob cesti pred Fridrihštajnom je gozdna koča,
- pet minut hoda severno od razvalin gradiča Stružnica se nahaja lovsko koča z lopo in kuriščem, last LD Banja Loka - Kostel,
- Ob cesti pred odcepom za Kuželjsko steno in v Rakah so hiše, ki pa niso stalno naseljene,
- v predelu med Rakami in Boričem je nekaj pokritih lovskih visokih prež na drevesih,
- zahodno od vrha Boriča je kočica-bivak LD Osilnica z nadstreškom,
- v zaselku Inlauf je več hiš,
- na Bezgarski planini je velika visoka preža, brunarica in nekaj krmišč,
- v Dragarjih sta dve gozdarski koči,
- pred Taborsko steno je gozdarska koča,
- v naselju Medvedjak je več praznih nadstreškov,
- pri Žagi Medvedjak se nahaja ob gozdarski koči pokrito kurišče,
- v Glažuti je opuščeno gozdarsko naselje,
- pod Strmcem je krmišče za divjad,
- pod Slovenskim vrhom je gozdarska koča,
- med Slovenskim vrhom in Ledenikom so bivaki z nadstrešnicami.

8. Predvidena poraba časa:

- za Malo Kočevsko planinsko pot: 2 do 3 dni zmerne hoje pri 9 do 12 urah hoje dnevno,
- za celotno Kočevsko planinsko pot pa 5 do 6 dni.

9. Dostopi do Koče PD pri Jelenovem studencu na Stojni:

- Obstajata dve glavni markirani pešpoti: pristop po Grajski poti in po južni strani Mestnega vrha 1 ura do 1 ure 15 minut hoje, pristop po strmejši in krajši Kalanovi poti traja 1 uro, pristop z motornimi vozili po gozdnih cestah mimo gozdarske kočice do parkirišča nad Kočo pri Jelenovem studencu. Vse poti so markirane in na križiščih ter odcepih označene s smernimi tablami. Na Grajski poti so oznake Knafelčeva markacija in do sedla tudi gozdarska grajska markacija (stilizirana trdnjava), ki vodi direktno na vrh Fridrihštajna do razvalin gradu.

10. Ostali markirani pristopi na Kočevsko planinsko pot:

- Dolga vas–Brunarica–Fridrihštajn–Koča pri Jelenovem studencu 1 ura 15 (30) minut,
- vas Potok ob Kolpi–Stružnica 1 ura 15 minut,
- vas Srobotnik (Rački potok) ob Kolpi–Rake 1 ura,
- vas Bosljiva Loka ob Kolpi ali Mirtoviči–sedlo Krempe 3 ure,
- vas Ravne pri Borovcu v smeri Cerka ali Krempe 15 minut,
- Osilnica–Bezgarska planina (Šajbnik) 2 uri,
- vas Žurge nad Belico–Taborska stena 1 ura,
- Gotenica–Goteniški Snežnik 2 uri 30 minut,
- Slovenska vas–Slovenski vrh 1 ura 45 minut.

11. Rastlinski in živalski svet:

- Pretežni del poti je speljan po gozdu. Sestavljajo ga pretežno bukev, smreka in jelka. Vendar so tu tudi ostale drevesne vrste, kot so: bor, jesen, lipa, brest, javor, breza, hrast, jerebika, črni gaber, leska, vrba, jelša in trepetlika. Na nekaj mestih nad Kolpo cvetijo narcise, teloh, zvonček, veliki zvonček, dobiti pa je tudi svišč in rododendron. Pogosti so čemaž, ruj in repuh. Na južnih pobočjih Borovške gore nad Kolpo in Kamenega zidu pod Goteniškim Snežnikom so doma nekatere sicer prav redke termofilne, pa tudi glacialne rastlinske vrste.
- Posebnost v celotnih ostenjih nad Kolpo in Čabranko so gamsi, tudi kak par orlov in krokerji. Medved, volk in ris imajo tu svoja več ali manj stalna bivališča. Najbolj pogosta divjad sta tu srnjad in jelenjad. Precej je divjih prašičev, lisic in tudi nekaj divjih mačk. Prav posebno doživetje pa sta v septembru in oktobru jelenov ruk in polharjenje.

12. Ostale zanimivosti ob poti:

- *Pragozd Krok* danes velja za enega redkih, nespremenjenih ostankov bukovih pragozdov. Kot središče, iz katerega se je bukev ponovno razširila po Evropi, je pragozd Krok izrednega pomena za celotno zgodovino bukve, večina bukovih gozdov v Evropi pa nosi njegov genetski pečat. 74, 49 ha velik pragozd je redka in dragocena naravna dediščina in je bil zato leta 2017 vpisan v *Unescov seznam svetovne naravne dediščine*. Ker gre za gozdni rezervat s strogim varstvenim režimom v njem veljajo posebna pravila. V celoti je prepuščen naravnemu razvoju, zato vanj ni dovoljeno vstopati. Pohodnike in druge obiskovalce naprošamo, da nelegalne pristopne poti na vrh Krokarja ne uporabljate (torej ne pristopate na vrh Krokarja), prav tako ne prečkate gozdnega rezervata Pragozd Krok na poti iz vrha Krokarja na Cerk oz. obratno. Na ta način aktivno prispevate k ohranjanju tega izjemnega območja, na katerega smo vsi upravičeno ponosni. Meje gozdnega rezervata Pragozd Krok so jasno označene z dvema modrima črtama in opozorilnimi tablami. Pragozd Krok si lahko ogledamo iz označene Borovške naravoslovne poti (ter obenem odseka planinske poti), ki poteka po gozdnem rezervatu Borovec ter s tem namenom osnovane Pragozdne poti Krok (opis poti v prilogi). Pragozd Krok z vrhovoma Krok (1119 m) in Cerk (1190 m) se nahaja v jugovzhodnem delu Borovške gore. Nedaleč stran ob gozdni cesti na križišču pod vrhom Mož se nahaja spomenik partizanski bolnici.
- *Pragozdna pot Krok* je najmlajša naravoslovna pot (2020), ki odkriva najzanimivejše koticke Kočevske. Krožna pot (2 km, višinska razlika 150 m), ki vodi na razgledni vrh Cerk ter do roba gozdnega rezervata Pragozd Krok je namenjena predstavitvi Pragozda Krok – ledenodobnega zatočišča bukovih gozdov v Evropi.
- *Koča PD Kočevje pri Jelenovem studencu v Stojni* je bila odprta leta 1955 kot predelana gozdarska kočica. Temeljito prenovljena je bila v letih 1998 do 2000. Leži v mirni dolinici pod Mestnim vrhom. Do nje vodita iz Kočevja markirani Kalanova pot in Grajska pot, možno pa jo je obiskati tudi z motornimi vozili in gorskimi kolesi. V njeni bližini se nahajajo Eleonorina jama, Jama treh bratov in Ledena jama. Je izhodišče za bližnje vrhove: Ledeni, Mestni vrh, Fridrihštajn, Livoldski vrh, Požgani hrib in Nagelbihl. V bližini kočice je Jelenov studenec, tu so še igrišča za otroke, plezalna stena na naravni steni ter prostor za ognjišča na prostem. Leta 2017 je Koča pri Jelenovem studencu postala točka razširjene Slovenske planinske poti.
- *Mestni vrh (1034 m)* je tretji najvišji vrh v pogorju Stojne. Oddaljen je 20 minut zmerne hoje od Koče pri Jelenovem studencu. Z njega je lep razgled v smeri proti Rogu in na Kočevsko kotlino, v lepih jasnih dneh pa se vidijo Julijske Alpe s Triglavom, Kamniške Alpe, Zasavsko hribovje in Gorjanci. Na vrhu je imela italijanska vojska med II. svetovno vojno postojanko-sistem bunkerjev s stalno posadko, povezano s Kočevjem z vlečno tirno žičnico z vagončkom.

Pred in po II. svetovni vojni je bil na vrhu nekaj časa lesen razgledni stolp, danes pa ga je nadomestilo razgledišče, nameščeno nad telekomunikacijsko tablo pošte Slovenije.

- *Fridrihštajn (978 m)* je vrh v pogorju Stojne, na katerem so razvaline gradu Fridrihštajn, ki je bil zgrajen l. 1425 in je povezan z zgodbo o Frideriku Celjskem in njegovi Veroniki Deseniški. Od koče pri Jelenovem studencu do tu je 40 minut hoda. Zadnja leta potekajo dela na delni restavraciji gradu. Okoli leta 1960 so nameravali iz Kočevja speljati žičnico v sedlo med Fridrihštajnom in Mestnim vrhom, vendar so načrt opustili, na to pa nas spominjajo še posamezni betonski temelji za nosilce žičnice. Leta 2000 je bila na Fridrihštajn z zahodne strani speljana zelo zahtevna plezalna pot.
- *Livoldski vrh (994 m)*. 5 minut hoda pod vrhom v SV smer je lepo razgledišče, od koder se vidi celoten kompleks ribniško-kočevskega kraškega polja z Malo goro in Rogom.
- *Štalcerji in Morava* sta vasi ob cesti, ki vodi v Ljubljano, Kočevje, Petrino, Delnice, Reko. V Štalcerjih je odcep ceste za smer Kočevska Reka, Osilnica in Gotenica. Takoj po drugi svetovni vojni je bil tu pretežno kmečki življ, danes sta vasi polni novih ali povsem obnovljenih hiš, ljudje pa so zaposleni pretežno v Kočevski Reki in Kočevju, razvija pa se tudi drobno gospodarstvo, ki zajema tudi obrt. Moravi rečejo Kostelci Omrava, saj na začetku domačih besed ne poznajo »M-ja« pred samoglasnikom (npr. marena - omrela).
- Zahodno od Morave se nahajata dve ponorni dolini, zatrep potoka Mokri potok in Mošenik. Z opustitvijo vasi Mokri Potok in Sadni Hrib postajata vse težje dostopni, saj se zaraščata. Prva se imenuje *Miževka*, (*Mižuk*, *Milžunk*), druga pa je ponikalnica potoka Mošenik z imenom *Malence*. Nekoč sta na obeh teh mestih stali opekarni za lokalne potrebe. Mižuk je zavarovan kot gozdni rezervat, predvsem z namenom varovanja ekosistema kraškega potoka z zatrepom.
- *Suhor* je že skoraj opuščena vasica na severnih strminah stranskega potoka Kolpe z imenom Potok. Na zakraseli pogozdeni kraški planoti nad vasjo v smeri proti zaselku Ograja in v neposredni bližini same vasi se nahaja cela vrsta kraških jam. *Ledena jama nad Suhorjem* in *Kenina (Kunina) jama* sta ledeni jami, *Lukova jama* se nahaja na samem zgornjem robu ostenja nad vasico Podstene; *Jame pod Klanci* ležijo nekaj sto metrov nad vasjo Suhor, to je brezno, dolgo kakih sto metrov. *Ajbeljska jama* se nahaja blizu vasi Ajbelj. *Prepadna jama pri Suhorju* leži nekako na sredi med Suhorjem in Ograjo in je ena najglobljih jam na Dolenjskem (184 m), dolga 1080 m, vhod ima na nadmorski višini 525 m.
- *Podstene* so vas na severni strani doline Potok, ki je stranska dolina reke Kolpe. Za vasjo pod steno se nahaja cerkva sv. Duha s pokopališčem. Vas skoraj ni več stalno poseljena. Gozdna cesta, ki se začne malo za Moravo, pelje po pobočju udorne doline čez Suhor in Podstene do Gorenje Žage ob Kolpi.
- *Gorenja Žaga ob Kolpi* je vas ob križišču cest proti Fari, proti Dolu in Starem trgu, proti gradu Kostel in proti Suhorju ter Moravi. Vse žage, po katerih sta dobila ime zaselka Gorenja in Dolenja Žaga, so opuščene in porušene. V Gorenji Žagi sta kamp in telefonska govornilnica. V poletnem času je to prijeten kraj za kopanje, čolnarjenje in ribolov, skratka, zaselek se razvija v manjši turistični kraj. Pri Dolenji Žagi sta *Kobilja jama* in jama *Kotnica (ali Jelovička jama)*. Nad Grgljem oziroma pod Verdrenom je *Jama treh bratov*, v kateri so našli kozorogove kosti iz ledene dobe. Blizu Škrilja je *Turkova jama*, v kateri so se skrivali pred Turki prebivalci Škrilja. Jamo *Bilpo* je poznal že Valvasor, tu odteka podzemna reka Rinža v Kolpo. Pod Volčjo steno nad Bilpo je l. 1944 delovala baza Znanstvenega inštituta pri SNOS-u (baza 13/23).
- *Grad Kostel* je deloma razvalina, deloma restavriran, nekdanj mogočen grad, drugi največji na ozemlju današnje Slovenije, takoj za Celjskim. Po gradu je dobil ime tudi Trg. Razločno je videti dvoje obzidij, obe sta razvalini. Med njima je cerkva. Grad je bil prvič omenjen leta 1313 in je bil eden od stebrov obrambe pred Turki. Ti so leta 1578 z zvijačo vdrl v Trg in ga uničili. Grad so leta 1809 požgali francoski vojaki, ker so Kostelci napadli Francoze. Tudi tu zadnja leta potekajo dela na delni restavraciji gradu, kar je lepo videti z magistralne ceste Kočevje–Petrina. V letu 2019 je grad Kostel, s katerim upravlja Zavod za turizem in kulturo Kostel www.kostel.si, ponovno odprl svoja vrata. Dobrodošli!
- *Colnarji* so zaselek ob glavni cesti. Ime imajo po mitničarju, gotovo z mitnice pri »Avzlaku« v Pirčah. Od tu je lep razgled na grad Kostel in reko Kolpo. Pod Colnarji je zaselek *Delač*, rojstni kraj kulturnega delavca in publicista prof. Jožeta Gregoriča (1909-1989). Njegov opus obsega Kostelski slovar, preko 200 raznih člankov in ocen, tudi o domači kostelski zemlji ter njenih narodnih, kulturnih in verskih izročilih (glej njegovo črtico: Na sestrimem grobu).
- Svet v okolici Kostelskega gradu je poln naravnih in kulturnih zanimivosti, npr. izvir Zelniki, posigana stena v soteski Potoka, mala hidroelektrarna v Srednjem Potoku, Poljanski izvir pod Vodeno Drago, izvir na Rebri, izvir Delač, izvir Mrežnje, izvir v naselju Dren, izvir pod Podnom, izvir Nežica, slap Nežica, izvir Krkovo, izvir Gotenc, izvir Oskrt, potok pri Brsniku, mlin Grbac pod Nežico, Kameni most - kraška planota na ostenjih nad dolino Potoka z brezni in jamami ter trojnim naravnim mostom.
- *Planinska stena*, *Kuželjska stena*, *Borič*, *Krempa*, *Krokar*, *Mož*, *Firstov rep* (štant), *Loška stena*, *Bela stena*, *Rdeča stena*, *Taborska stena*, *Žurgarska stena* in *Velika stena* so strmi skalni robovi in vrhovi nad dolino Kolpe in

Čabranke na predelu med Kostelom in Podplanino (Čabrom). Z roba teh sten so čudoviti razgledi proti dolinam Kolpe in Čabranke ter na Gorski Kotar na Hrvaškem. Preko teh ostenij je speljanih nekaj stez in celo kolovozov. Pokrajina je eldorado divjih živali, predvsem gamsa, medveda, jelenjadi in srnjadi. Na strmih pobočjih se nahaja več toploljubnih drevesnih vrst. So domovina nekaterih vrst gorskega cvetja. Severne strani teh pobočij so običajno mnogo položnejše, zakrasele in poraščene, saj je tu doma več gozdnih rezervatov in pragozdov.

- *Rake* so vasica s par obnovljenimi hišami. Leta 1819 je v Rakah živel 28 ljudi v petih hišah. Na terasah nad vasjo so imeli tudi vinsko trto. Na Rakah so živeli predniki dr. Franja Račkega (1829-1894), kanonika, politika in prvega predsednika Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.
- *Loška stena (875 m)* se nahaja v nadaljevanju *Firstovega repa (štanta (1002 m))*, ta pa južno od *Moža (1113 m)*. Loška stena se imenuje po vasi Ložec, ki leži v njenem podnožju in je ena najbolj markantnih točk tega področja, saj s svojo ozko, ladijskemu premcu podobno prepadno steno, kraljuje nad sotesko. Po pravici imenujemo to pokrajino Kočevska Švica.
- *Dragarji* so mirna gorska zelenica tik nad zatrepom soteske Belica, pritoka Čabranke. Pred vojno je bil ta kraj stalno naseljen.
- *Taborska stena* je del zatrep potoka in doline Belica. V svojih nedrjih skriva Taborsko jamo, ki je poznana po tragediji v času II svetovne vojne, ko so italijanski vojaki tu pobili več partizanov in civilistov. Na ta dogodek nas opominja spominska plošča.
- Ob cesti proti Taborski steni se na desni strani nahaja *spomenik posvečen partizanski tiskarni*, ki je tu delovala vse do konca vojne. Zapustimo rob dežele Petra Klepca in se usmerimo proti severu.
- *Kočevska Reka* ima razvito lesno predelavo in živinorejo. Ima šolo, trgovino, gostinski obrat, pošto in novo cerkev. Možnost rekreacije in ribolova ob umetnem jezeru, močno razvito lovstvo, predvsem lov na visoko divjad. Izhodišče za Goteniški Snežnik in Borovško goro.
- *Vasica Koče* je poznana po tem, da je bil v tem kraju rojen Peter Kozler (1824-1879). Bil je pravnik, gospodarstvenik, geograf in politik, član slovenskega društva v Ljubljani in odbornik. Izdelal je prvi zemljevid, na katerem so bile zajete vse slovenske dežele, delo, ki je slovenskemu narodu tedaj silno koristilo. Njegova rojstna hiša je obnovljena. V bližini je tudi mali umetni ribnik. Kraj je zelo primeren za oddih in izhodišče za sprehode in izlete.
- *Ledena jama na Stojni* je 80 m globoko brezno, katerega dno je zalito s plastjo ledu, iz razpok v ostenju visijo ledene sveče. Markirana pot vodi mimo vhoda v jamo. Včasih je imela jama urejen in zavarovan dostop do ledenega dna.
- Medvedjak Žaga je začela obratovati l. 1880. Pretežno je črpala les iz knezovih (Auerspergovih) gozdov. Tu so delali tudi lesne šibe za vžigalice. Rezan les so s parne žage vozili na železniško postajo na Rakek, od tu pa v Trst. S področja Medvedjaka in Pasje jame nad Žurgarsko steno so po isti poti vozili tudi 12 in več metrov dolga debla, ki so služila za ladijske jambore. Nad Žago Medvedjak se dviga Goteniški vrh, na njegovih jugozahodnih pobočjih pa Mala in Velika Sovja stena.

13. Hoja po poti:

Malo in Veliko Kočevsko pot je možno prehoditi v 5 - 6 dneh. Priporočljivo jo je delati v več krajših etapah in si spotoma ogledati še kakšno zanimivost v bližini poti.

14. Opozorila in priporočila pohodniku:

- Pragozd Krokari je območje izjemnega pomena. Je gozdni rezervat s strogim varstvenim režimom, kar pomeni, da je območje v celoti prepuščeno naravnemu razvoju. Vstop vanj ni dovoljen. Pohodnike in druge obiskovalce naprošamo, da nelegalne pristopne poti na vrh Krokarija ne uporabljate (torej ne pristopate na vrh Krokarija), prav tako ne prečkate gozdnega rezervata Pragozd Krokari na poti iz vrha Krokarija na Cerkljano oz. obratno. Meje gozdnega rezervata Pragozd Krokari so jasno označene z dvema modrima črtama in opozorilnimi tablami.
- Priporočamo, da po poti hodijo skupine najmanj treh planincev.
- Pozimi v snegu in mrazu odsvetujemo hojo po planinski poti.
- Po predelu med Kostelom in Goteniškim Snežnikom hodite samo pri dnevni svetlobi, ker pot na nekaj mestih poteka po izpostavljenih krajih.
- Absolutno se držite samo markacij, če ste jo izgubili, se vrnite do zadnje, ki ste jo še sledili.
- Pravočasno in vsekakor še pri dnevni svetlobi se pripravite na prenočevanje.
- Določeni predeli poti so povsem brez vode, zato jo imejte vedno s seboj.
- V kolikor se odločite, v primeru nuje, za uporabo ognja, delajte z njim po vseh predpisih in skrajno previdno.
- V gozdu bodite toliko glasni, da vas eventualna divjad sliši in se vam pravočasno umakne, ne smete je iznenaditi, vsekakor pa ne povzročajte nepotrebnega hrupa.
- Ne puščajte odpadkov hrane ob svoji poti, ker so pravi magnet za divje živali (medveda).
- Teren, po katerem boste hodili, je v toplem času domovanje klopov, zato se pred njimi zaščitite oz. jih pravočasno odstranite.

- Avtobusne zveze iz Kočevja proti Fari, Kočevski Reki in Grčaricam so sicer zelo redke, ob vikendih (koncu tedna) pa jih skoraj ni. Zato se je koristno pripeljati s svojim vozilom do izbranega izhodišča poti (Banja Loka, Kostel, Briga, Borovec, Ravne, Osilnica, Draga, Grčarice) in opraviti krožno pot, v kateri bo zajet tudi del Kočevske planinske poti.